

C-503/23. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. augusztus 7.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Tribunale Amministrativo Regionale per il Piemonte (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. július 26.

Felperes:

Centro di Assistenza Doganale (Cad) Mellano Srl

Alperesek:

Agenzia delle Dogane e dei Monopoli – Agenzia delle Dogane –
Direzione Interregionale per la Liguria [, il Piemonte e la Valle
d’Aosta]

Ministero dell’Economia e delle Finanze

Az alapeljárás tárgya

A vámügynökségek tevékenységének szabályozása. Kereset, amelyet vámügynökség terjesztett a Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (Piemont tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) elé az Agenzia delle Dogane e dei Monopoli (vám- és monopóliumügyi hatóság, Olaszország) azon határozata ellen, amellyel az elutasította a vámügynökségnek vámügyi műveletek illetékes vámhivatal helyétől eltérő helyen történő végzésének engedélyezése iránti kérelmét.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

A 952/2013/EU rendelet (21) preambulumbekzdésének és 18. cikkének, a 2006/123/EK irányelv 10. és 15. cikkének, valamint az EUMSZ 56–62. cikknek a

vámügynökségek működésének területi korlátozása tekintetében történő értelmezése.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az Európai Unió Bírósága szerint úgy kell-e értelmezni a 952/2013/EU rendeletnek a (21) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 18. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan szabály (a Decreto ministeriale n. 549/1992 [549/1992. sz. miniszteri rendelet] 3. cikkének 3. bekezdése) és nemzeti gyakorlat, amely a vámügynökségek működését a székhelyük szerinti tartományi/tartományközi/megyeközi igazgatóság területén „jóváhagyott helyre” korlátozza, és kizárja annak az ország egész területére történő kiterjesztését?

2. Az Európai Unió Bírósága szerint úgy kell-e értelmezni a 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. és 15. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan szabály (a Decreto ministeriale n. 549/1992 [549/1992. sz. miniszteri rendelet] 3. cikkének 3. bekezdése) és nemzeti gyakorlat, amely a vámügynökségek működését a székhelyük szerinti tartományi/tartományközi/megyeközi igazgatóság területén „jóváhagyott helyre” korlátozza, és kizárja annak az ország egész területére történő kiterjesztését, ezzel egyidejűleg pedig azok működtetését az ország egész területén kizárólag a vámügynökök részére tartja fenn?

3. Az Európai Unió Bírósága szerint úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 56–62. cikket, hogy azzal ellentétes az olyan szabály (a Decreto ministeriale n. 549/1992 [549/1992. sz. miniszteri rendelet] 3. cikkének 3. bekezdése) és nemzeti gyakorlat, amely a vámügynökségek működését a székhelyük szerinti tartományi/tartományközi/megyeközi igazgatóság területén „jóváhagyott helyre” korlátozza, és kizárja annak az ország egész területére történő kiterjesztését, ezzel egyidejűleg pedig azok működtetését az ország egész területén kizárólag a vámügynökök részére tartja fenn?

A hivatkozott uniós jog

Az EUMSZ, különösen annak 56–62. cikke;

A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, különösen annak 10. és 15. cikke;

Az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, különösen annak (21) preambulumbekkezdése, valamint 18. és 139. cikke;

A 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Unió Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő

kiegészítéséről szóló, 2015. július 28-i (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet, különösen annak 115. cikke.

Az Európai Unió Bíróságának ítélezési gyakorlata

A C-293/14., 475/11., C-384/08., C-470/11., C-265/12., C-159/12. sz., valamint a C-570/07. és C-571/07. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletek.

A hivatkozott nemzeti jog

- Decreto del Presidente della Repubblica 23 gennaio 1973, n. 43 – Approvazione del testo unico delle disposizioni legislative in materia doganale (a vámjogi rendelkezések egységes szövegének elfogadásáról szóló, 1973. január 23-i 43. sz. köztársasági elnöki rendelet)

E rendelet 47. cikkének 3. bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a] vámügynökként történő kinevezés az ország egészének területén feljogosít vám-árnyilatkozatok benyújtására.”

- Decreto del Ministro delle finanze 11 dicembre 1992, n. 549 – Regolamento recante la costituzione dei centri di assistenza doganale (a vámügynökségek létrehozására vonatkozó szabályozásról szóló, 1992. december 11-i 549. sz. pénzügyminiszteri rendelet)

E rendelet 1. cikkének 1. bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a]zok a vámügynökök, akik legalább három éve szerepelnek a szakmai nyilvántartásban, [...] és akik szakmai tevékenységüket nem munkaviszonyban látják el, olyan, legalább 100 millió líra jegyzett tőkéjű, vámügynökség megnevezésű tőketársaságokat hozhatnak létre, amelyek kizárólag vámügynöki tevékenységet végeznek [...]”

E rendelet 3. cikkének 3. bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a]z 1. cikk 1. bekezdésében meghatározott engedéllyel rendelkező társaságok a székhelyük szerinti vámhivatal területén végzik tevékenységüket, és kapcsolatba léphetnek különböző körzeti igazgatóságok más területein székhellyel és illetékességgel rendelkező hasonló társaságokkal, valamint az 1985. július 25-i 2137/85/EGK rendelet szerinti [...] európai gazdasági egyesüléseket hozhatnak létre.”

- Legge 25 luglio 2000, n. 213 – Norme di adeguamento dell'attività degli spedizionieri doganali alle mutate esigenze dei traffici e dell'interscambio internazionale delle merci (a vámügynökök tevékenységének a forgalom és a nemzetközi árukereskedelem megváltozott igényeihez való igazítására vonatkozó szabályokról szóló, 2000. július 25-i 213. sz. törvény)

E törvény 3. cikkének 5. bekezdése úgy szól, hogy „[a] vámügynökségek az egyszerűsített eljárások alkalmazása során az árukat a vámjogi rendelkezések

1973. január 23–i 43. sz. köztársasági elnöki rendelettel jóváhagyott egységes szövegének 17. cikke szerinti vámügyi műveletek elvégzésére szolgáló terekben és helyeken kívül olyan személyek helyein, raktáraiban vagy tárolóhelyiségeiben is bemutathatják, akiknek a megbízásából az egyes alkalmakkor eljárnak, és akiknél az áruk található, amennyiben e helyek, raktárak vagy tárolóhelyiségek annak a vámhivatalnak az illetékességi körzetében található, ahol a vámügynökségek működésre jogosultak.”

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A Cuneóban székhellyel rendelkező felperes társaság olyan vámügynökség, amely az ügyfelei érdekében vámügyi műveleteket végez. Székhelye a Direzione Territoriale II per la Liguria, il Piemonte e la Valle d’Aosta dell’Agenzia delle Dogane e dei Monopoli (a vám- és monopóliumügyi hatóság Liguria, Piemont és Valle d’Aosta tartományért felelős II. sz. területi igazgatósága, Olaszország), vagyis az alapeljárásban alperesként eljáró hatóság illetékességi körzetébe tartozik.
- 2 A felperes a vállalkozási tevékenységének gyakorlása során megállapodást kötött egy német társasággal az Egyesült Királyságot érintő vámügyi műveletek elvégzésére vonatkozóan.
- 3 A felperes e tekintetben – annak érdekében, hogy egy Vicenza megyében található raktárban végezhesse vámügyi műveleteket – a vámhivataltól eltérő hely jóváhagyása iránti engedélyezési kérelmet nyújtott be az alperes területi igazgatósághoz. A szóban forgó raktár – a felperes székhelyétől eltérően – nem tartozott az említett területi igazgatóság illetékességi körzetébe.
- 4 E területi igazgatóság határozatával elutasította a felperes kérelmét az 549/1992. sz. miniszteri rendelet 3. cikkének 3. bekezdése alapján, amelynek értelmében a vámügynökségek tevékenységüket kizárólag a székhelyük szerinti vámhivatal területén végezhetik; a jelen ügyben e hivatal a szóban forgó területi igazgatósághoz tartozik.
- 5 A felperes társaság ezen elutasító határozat ellen keresetet nyújtott be a Tribunale amministrativo regionale per il Piemontéhoz (Piemont tartomány közigazgatási bírósága), a kérdést előterjesztő bírósághoz.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 6 A felperes a keresetének alátámasztása céljából többek között arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat ellentétes a 952/2013/EU rendelet (21) preambulumbekkezdésével és 18. cikkével, valamint a 123/2006/EK irányelvvel.

- 7 Az alperes a megtámadott határozatban kifejti, hogy a nemzeti szabályozás vámügyi műveletek megvalósítása céljából nem teszi lehetővé a vámhivataltól eltérő, az illetékes területi igazgatóság körzetén kívül eső hely jóváhagyását. E határozat szerint, bár a 43/1973. sz. köztársasági elnöki rendelet 47. cikkének 3. bekezdése értelmében a vámügynök az ország egész területén végezhet vámügyi műveleteket, e rendelkezés nem alkalmazandó a vámügynökség tagjaként eljáró vámügynök tevékenységére. Másképpen fogalmazva, az a vámügynök, aki nem vámügynökség tagjaként jár el, az ország egész területén, míg a vámügynökség tagjaként eljáró vámügynök csak a vámügynökség tevékenységi központja szerinti területi igazgatóság körzetében végezhet vámügyi műveleteket. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 549/1992. sz. miniszteri rendelet értelmében a vámügynökségeket vámügynökök hozzák létre.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 8 A kérdést előterjesztő bíróság egyrészt úgy ítéli meg, hogy az Európai Unió vámjogi szabályozása, különösen a 952/2013/EU rendelet 18. cikke nem teszi lehetővé a vámügynöki tevékenység területi korlátozását. A kérdést előterjesztő bíróság szerint tehát a nemzeti jog, konkrétan az 549/1992. sz. miniszteri rendelet 3. cikkének 3. bekezdése és a 213/2000. sz. törvény 3. cikkének 5. bekezdése nem tűnik összeegyeztethetőnek az uniós joggal.
- 9 A kérdést előterjesztő bíróság másrészt megjegyzi, hogy az 549/1992. sz. miniszteri rendelet 3. cikkének 3. bekezdése értelmében a felperes társaság mint vámügynökség nem végezhet tevékenységet a vám- és monopóliumügyi hatóság – [felperes társaság] tevékenységi központja szerinti – területi igazgatóságának körzetén kívül található helyi egységen és raktáron keresztül, így e rendelkezés korlátozásokat vezet be a képviseltek, fióktelepek vagy leányvállalatok útján történő működés lehetőségét illetően; ez ellentétesnek tűnik a 2006/123 irányelv 10. cikkének (4) bekezdésével, amely biztosítja az engedéllyel rendelkező szolgáltató számára a szolgáltatási tevékenység nyújtására való jogosultságot vagy a szolgáltatási tevékenység gyakorlását – ideértve a képviseltek, leányvállalatok, fióktelepek vagy irodák létrehozását is – a teljes nemzeti területre kiterjedően, kivéve amennyiben valamely tevékenység külön engedélyezését, illetve az engedélynek a nemzeti terület egy bizonyos részére való korlátozását a közérdeken alapuló kényszerítő indok támasztja alá; a kérdést előterjesztő bíróság azonban egyetlen ilyen indokot sem hoz fel a jelen ügyben.
- 10 Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság szerint az 549/1992. sz. miniszteri rendelet 3. cikkének 3. bekezdése – arra az esetre, ha a vámügyi műveletekre szánt helyek a vámügynökség tevékenységi központja szerinti területi igazgatóság körzetének területén kívülre esnének – a 2006/123 irányelv 15. cikkének (3) bekezdésében meghatározott szükségességi és arányossági feltételek fennállásának hiánya ellenére, tehát e rendelkezést megsértve zárja ki az ország területén több telephellyel való rendelkezés lehetőségét.

- 11 A Bíróság már megállapította, hogy egy szolgáltatási tevékenység gyakorlására vonatkozó engedély területi korlátozása a 2006/123/EK irányelv 10. és 15. cikke értelmében a szolgáltatók letelepedési szabadsága korlátozásának minősül. A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint ezt nem vonja kétségbe az, hogy az 549/1992. sz. miniszteri rendelet 3. cikkének 3. bekezdése értelmében a vámügynökségek – annak érdekében, hogy a szolgáltatásokat a székhelyük szerinti területen kívül nyújthassák – együttesen is eljárhatnak (az azonos társasági tevékenységi körrel rendelkező hasonló társaságokkal való kapcsolat vagy európai gazdasági egyesülés létrehozása révén). Ugyanis mind a hasonló társaságokkal való kapcsolat, mind pedig az európai gazdasági egyesülés létrehozása jelentős gazdasági és ügyviteli terhekkal járhat, amelyek annak ellenére is kizárólag a vámügynökségekre nehezednek, hogy az Unió Vámkódexben megállapított elv alapján a vámjogi képviselet mind a két formájában, közvetlen és közvetett képviselet esetén is szabadon gyakorolható.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróság harmadrészt kétségeit fejezi ki az 549/1992. sz. miniszteri rendelet 3. cikke 3. bekezdésének az EUMSZ 56–62. cikkel való összeegyeztethetőségét illetően, mivel úgy tűnik, hogy a vámügynökség működésének területi korlátozása a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül, tekintettel arra, hogy a vámügynökségeket a többi gazdasági szereplőhöz képest objektíve hátrányos helyzetbe hozza.
- 13 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint – az alperes állításával ellentétben – a vámügynökség tevékenységének a fent említett területen kívül történő gyakorlása nem sértheti az e tevékenység tekintetében előírt műszaki és szakmai követelményeket, ebből következően pedig nem veszélyeztetheti a szolgáltatás folyamatosságát.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a hatályos nemzeti szabályozás az áruk és a személyek szabad mozgása tekintetében torzulást idézhet elő az uniós piacon, mivel e szabályozás – mind a 2006/123 irányelv, mind pedig az EUMSZ 56–62. cikk tükrében – korlátozza a szolgáltatások tagállamokon belüli és tagállamok közötti szabad mozgását.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság – az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések előterjeszhetőségét, konkrétan pedig a határokon átnyúló érdek fennállását illetően – egyrészt kiemeli azt, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás más tagállamokban letelepedett személyek vonatkozásában milyen hatásokat fejthet ki, amennyiben e személyek élni kívánnak a szolgáltatásnyújtás szabadságával, másrészt pedig emlékeztet arra, hogy a felperes tevékenysége a konkrét ügyben két tagállamot (Olaszországot mint a szolgáltató államát és Németországot mint a szolgáltatás rendeltetési helye szerinti államot) érint.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság végül a Bíróság eljárási szabályzata 105. cikkének (1) bekezdése szerinti gyorsított eljárás alkalmazását kéri a vitatott elvi jellegű kérdések relevanciájára, valamint arra tekintettel, hogy az alapügy elbírálása kizárólag a Bíróság határozatának függvénye.